

Specializuoti teismai - Vokietija

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([de](#)) neseniai atlikta pakeitimų. Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas: [el](#) [en](#) [fr](#) [hu](#) [ro](#).

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Vokietijos specializuotų teismų organizaciją.

Specializuoti teismai

Darbo teismai

Darbo teismai sprendžia darbo teisės ginčus, kurie kyla iš sutartinių darbuotojų ir darbdavių santykių (individualioji darbo teisė). Šie teismai taip pat sprendžia kolektyvinių darbo sutarčių šalių, t. y. profesinių sąjungų ir darbdavių asociacijų (kolektyvinė darbo teisė) ir darbdavių ir darbo tarybos ginčus.

Pirmoji instancija yra darbo ginčų teismai (t. y. žemių teismai). Juose bylas nagrinėja kolegijos, kurias paprastai sudaro vienas profesionalus teisėjas (pirmininkas) ir du teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai, iš kurių vienas atstovauja darbuotojui (-ams), o kitas – darbdaviui (-iams). Tam tikrus sprendimus, kurie nėra žodinės procedūros dalis, priima pirmininkas nesitardamas su neprofesionaliais teisėjais.

Aukštesnieji darbo teismai (tai taip pat yra žemių teismai), nagrinėja apeliacijas ir skundus dėl darbo teismų sprendimų. Die Kammer setzt sich ebenfalls aus einem Berufsrichter und je einem ehrenamtlichen Richter aus den Kreisen der Arbeitnehmer und der Arbeitgeberzusammen.

Paskutinėje instancijoje bylas nagrinėja Federalinis darbo teismas ([📄 Bundesarbeitsgericht](#)). Šio teismo kolegijas sudaro vienas pirmininkas, du kiti profesionalūs teisėjai ir po vieną teisinio išsilavinimo neturintį teisėją, iš kurių vienas atstovauja darbuotojui (-ams), o kitas – darbdaviui (-iams).

Administraciniai teismai

Už administracinių bylų nagrinėjimą atsakingi trijų skirtingų teismų sistemos šakų teismai: bendrosios administracinės jurisdikcijos teismai, socialinių bylų teismai ir finansinių bylų teismai. Bendrosios administracinės, socialinės ir mokesčių jurisdikcijos teismų svarbi savybė yra ta, kad šie teismai taiko ex officio principą (pagal institucijos teisę). Todėl šie teismai privalo tirti bylos faktus savo iniciatyva (t. y. ne tik pagal ginčo šalies prašymą, be to, jie nėra saistomi reikalavimų rinkti įrodymus). Tokia tvarka taikoma todėl, kad šiose bylose teismo sprendimo teisingumas yra susijęs su viešuoju interesu.

Bendrosios administracinės jurisdikcijos teismai

Bendroji administracinė jurisdikcija turi tris instancijas.

1. **Pirmoji instancija** – regioniniai administraciniai teismai (*Verwaltungsgerichte*).
2. **Antroji instancija** – aukštesnieji žemių administraciniai teismai (*Oberverwaltungsgericht* arba *Verwaltungsgerichtshof*).
3. **Aukščiausioji instancija** – Federalinis administracinis teismas ([📄 Bundesverwaltungsgericht](#)).

Regioniniai administraciniai teismai paprastai yra pirmosios instancijos teismai. Aukštesnieji administraciniai teismai yra visų pirma apeliaciniai teismai, nagrinėjantys pirmosios instancijos teismų sprendimus teisės ir faktų požiūriu. Federalinis administracinis teismas yra kasacinis teismas, kuris nagrinėja tik skundus dėl teisės klausimų (yra kelios išimtys).

Bendrosios administracinės jurisdikcijos teismai paprastai nagrinėja visus administracinių organų ir privačių asmenų ginčus dėl teisingo administracinių įstatymų ir kitų teisės aktų taikymo. Tačiau jeigu byla susijusi su administracinio organo (kaip privačios įmonės) dalyvavimu ekonominiuose santykiuose pagal civilinę teisę, ji, kaip ir visi ginčai, kylantys iš tokios veiklos, teisinga

bendrosios kompetencijos teismams. Be to, ginčai, kurie pagal įstatymą teisingi bendrosios kompetencijos teismams, socialinių bylų teismams arba finansinių bylų teismams, nėra teisingi bendrosios administracinės jurisdikcijos teismams.

Administraciniuose teismuose sprendimus paprastai priima teisėjų kolegijos. Regioniniuose administraciniuose teismuose bylas nagrinėja trys profesionalūs ir du teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai. Aukštesniuose administraciniuose teismuose bylas nagrinėja trys profesionalūs teisėjai. Federalinis administracinis teismas susideda iš penkių profesionalių teisėjų. Tačiau regioniniuose administraciniuose teismuose bylos gali būti perduotos ir atskiram teisėjui.

Socialinių bylų teismai

Socialinė jurisdikcija, kaip ir administracinė jurisdikcija, apima tris instancijas, kurios užtikrina tinkamą užduočių pasidalijimą. Be regioninių socialinių bylų teismų (Sozialgericht), veikiančių kaip pirmosios instancijos teismai, kiekvienoje federacijos žemėje yra žemės socialinių bylų teismas (Landessozialgericht), taip pat yra apeliacinis teismas ir Federalinis socialinių bylų teismas ([☞ Bundessozialgericht](#)), kuris yra paskutinės instancijos teismas ir nagrinėja skundus dėl teisės klausimų.

Socialinių bylų teismai yra daugiausia atsakingi už ginčų, susijusių su socialinės apsaugos (pensijos, nelaimingų atsitikimų ir nedarbo draudimas, ligonių priežiūros draudimas), nedarbingumo draudimo ir socialinės pagalbos klausimais. Socialinės jurisdikcijos srityje sprendimus taip pat paprastai priima teisėjų kolegijos. Socialinių bylų teismo kolegiją sudaro vienas profesionalus teisėjas ir du teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai. Žemių socialinių bylų teismų kolegijas ir Federalinio socialinių bylų teismo kolegijas sudaro trys profesionalūs teisėjai ir du teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai.

Mokesčių teismai

Mokesčių jurisdikciją sudaro pirmosios instancijos finansinių bylų teismai ir Federalinis finansinių bylų teismas ([☞ Bundesfinanzhof](#)), kuris yra paskutinės instancijos teismas ir nagrinėja tik skundus dėl teisės klausimų. Finansinių bylų teismų kompetencija apima ginčus dėl valstybės mokesčių, rinkliavų ir muitų. Finansinių bylų teismų kolegijas sudaro trys profesionalūs teisėjai ir du teisinio išsilavinimo neturintys teisėjų, o Federalinio finansinių bylų teismo kolegijas sudaro penki profesionalūs teisėjai. Finansinių bylų teismuose bylos gali būti perduotos ir atskiram teisėjui.

Kiti specializuoti teismai

Federalinis Konstitucinis Teismas (*Bundesverfassungsgericht*)

Federalinis Konstitucinis Teismas ([☞ Bundesverfassungsgericht](#)) sprendžia konstitucinės svarbos klausimus federacijos lygmeniu. Šio teismo sprendimai grindžiami konstitucine teise. Federaliniame Konstituciniame Teisme idžiausią bylų dalį sudaro konstituciniai skundai. Šiuos skundus teikia piliečiai, kurie mano, kad jų pagrindinės teisės yra pažeistos teismo sprendimu, vyriausybės veiksmais arba norminiais aktais. Paprastai konstitucinis skundas yra priimtinas tik tuo atveju, kai į visus kitus kompetentingus teismus jau buvo nesėkmingai kreiptasi (t. y. paskutinės instancijos sprendimai arba jei išimties tvarka buvo pateiktas konstitucinis skundas dėl įstatymo).

Egzistuoja dar kelios proceso rūšys, pavyzdžiui, abstrakti ir konkreti įstatymų atitikties Konstitucijai teisminė kontrolė, taip pat procedūros, kuriomis nustatoma, ar federalinės konstitucinės institucijos neviršijo savo kompetencijos. Tam tikri Federalinio Konstitucinio Teismo sprendimai gali turėti įstatymo galią. Teismą sudaro du senatai, kuriuos sudaro aštuoni teisėjai. Bylos nagrinėjamos trijų teisėjų kolegijose arba senate ir paprastai be žodinio nagrinėjimo.

Žemių konstituciniai teismai (*Landesverfassungsgerichte*) / valstybės aukštieji teismai (*Staatsgerichtshöfe*)

Žemių konstituciniai teismai arba valstybės aukštieji teismai yra atitinkamų federalinių žemių (*Länder*) konstituciniai teismai. Jie paprastai sprendžia konstitucinius ginčus pagal žemių teisę (*Landesrecht*), kuri taip pat reglamentuoja šių teismų steigimą, administraciją ir kompetenciją.

Susijusios nuorodos

[☞ Federalinis darbo teismas \(Bundesarbeitsgericht\)](#)

[☞ Federalinis administracinis teismas \(Bundesverwaltungsgericht\)](#)

[☞ Federalinis socialinių bylų teismas \(Bundessozialgericht\)](#)

[☞ Federalinis finansinių bylų teismas \(Bundesfinanzhof\)](#)

[☞ Federalinis Konstitucinis Teismas \(Bundesverfassungsgericht\)](#)

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 29/08/2019